ผู้ช่วย ลปง.
เลขที่รับ คท.๐๑๒๕
วันที่รับ ๒๔ เมย. ๒๕๖๓
เวลา ๐๙.๕๐ น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คท. ส่วนวิเทศสัมพันธ์ โทร. ๐ ๒๒๑๙ ๓๖๐๐ ต่อ ๑๑๐๐ (วลีรัตน์)

ที่ ปง ๐๐๐๘.๔/ ๔๑๐ **วันที่** ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความเห็นชอบให้เผยแพร่สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสืบสวนสอบสวนเส้นทางการเงินในอาชญากรรมการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า (Workshop on Financial Investigations in Wildlife and Forestry Crime)

เรียน ลปง. ผ่าน ผู้ช่วย ลปง.

๑. เรื่องเดิม

บันทึก คท. ที่ ปง ๐๐๐๘.๔/๑๑๕ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๓ ลปง. อนุมัติให้นางศิริรัตน์ รัตนมงคลศักดิ์ นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ คท. เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสืบสวนสอบสวนเส้นทางการเงินในอาชญากรรมการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า ระหว่างวันที่ ๑๑ – ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรม So Bangkok สีลม และบันทึก คท. ที่ ปง ๐๐๐๘.๔/๒๕๘ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓ ลปง. อนุมัติให้ข้าราชการในสังกัด จำนวน ๓ คน เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เพิ่มเติม

๒. ข้อเท็จจริง

การประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าวได้เสร็จสิ้นแล้ว โดยผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ได้จัดทำสรุปผลการประชุมฯ ดังมีรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

๓. ข้อพิจารณา

คท. พิจารณาแล้วเห็นว่า สรุปผลการประชุมตามข้อ ๒ จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปง. จึงเห็นควรให้เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวผ่านระบบการจัดการความรู้ สำนักงาน ปปง.

๔. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หรือหากเห็นสมควรประการใด ขอได้โปรดสั่งการ

(นางสาวสุปราณี สถิตชัยเจริญ)
นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองความร่วมมือระหว่างประเทศ

เห็นชอบ
– ลงชื่อ –

แก้ไขเรียบร้อย
๒๔/๔/๖๓

(นางนวลจันทร์ โพธิ์ช่วย)
ผู้ช่วย ลปง. ปรท. ลปง.
๒๔ เม.ย. ๒๕๖๓

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสืบสวนสอบสวนเส้นทางการเงินในอาชญากรรมการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า (Financial Investigations in Wildlife and Forestry Crime Workshop) ระหว่างวันที่ ๑๑ – ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรม So Bangkok สีลม

การประชุมเชิงปฏิบัติการข้างต้น จัดขึ้นโดย ECOFEL (Egmont Centre of FIU Excellence and Leadership) ซึ่งเป็นหน่วยงานในการให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยข่าวกรองทางการเงิน รวมถึงให้คำปรึกษา สอนงาน แลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ และจัดอบรมหลักสูตรเฉพาะด้าน ฯลฯ ภายใต้กลุ่มความร่วมมือ Egmont Group

เนื่องจากปัจจุบันการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ผิดกฎหมายถือเป็นอาชญากรรมร้ายแรง มีการกระทำความผิดในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม และส่งผลกระทบเป็นวงกว้างทั้งต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) เพื่อติดตามแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมและรูปแบบการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชีย ผ่านการนำเสนอของหน่วยข่าวกรองทางการเงินและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในแต่ละประเทศ

๒) เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายในการสืบสวนสอบสวนเส้นทางการเงินระหว่างหน่วยข่าวกรองทางการเงิน หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย องค์กรไซเตสหรือองค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอื่น และองค์กรไม่แสวงหากำไร (NGO) ผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และวิธีการตรวจสอบเส้นทางการทำธุรกรรมทางการเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

๓) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยข่าวกรองทางการเงิน ตำรวจสากล องค์กรไซเตสหรือองค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอื่น และองค์กรไม่แสวงหากำไร (NGO) และหน่วยงานอื่นในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ผิดกฎหมายในภูมิภาคเอเชีย

สรุปการบรรยายที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ดังนี้

องค์กรไซเตส

เป็นองค์กรที่มีความสำคัญในการกำหนดรายชื่อสายพันธุ์ของสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์และอยู่ในสภาวะอันตรายเพื่อไม่ให้มีการครอบครอง หรือการจำหน่ายสายพันธุ์เหล่านั้น เพื่อนำไปบริโภคหรือใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ในปัจจุบันสถานการณ์การค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ผิดกฎหมายนั้นมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่าไซเตสจะมีความร่วมมือกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นแหล่งของการค้า ประเทศที่เป็นทางผ่านสินค้า รวมทั้งประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางของขบวนการค้า ไซเตสได้ร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้มีการใช้กฎหมายบังคับใช้อย่างเคร่งครัด เช่น ให้มีการกำหนดโทษทางอาญาที่เหมาะสมกับผู้ค้าสายพันธุ์ตามบัญชีไซเตส และการให้ความช่วยเหลือรัฐบาลในประเทศต่างๆ

ในการร่าง...

ในการร่างกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้าสัตว์ป่าฯ ผิดกฎหมาย ทั้งนี้ ได้พบว่า ผู้กระทำความผิดใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตรวจจับจากเจ้าหน้าที่ เช่น การปลอมแปลงใบอนุญาตของไซเตส การลักลอบขนส่งสินค้าผ่านช่องทางธรรมชาติหรือปะปนมากับสินค้าที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าหรือส่งออก อีกทั้งการกระทำความผิดในเรื่องนี้มักจะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้วย ทั้งนี้ ไซเตสได้ร่วมมือกับองค์กรตำรวจสากล UNODC กลุ่มความร่วมมือธนาคารโลก และกลุ่มความร่วมมือทางศุลกากรโลกร่วมกันจัดตั้งคณะทำงานพิเศษเพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่าฯ ที่ผิดกฎหมาย

องค์การตำรวจสากล (INTERPOL)

ผู้บรรยายกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของ INTERPOL ว่าเป็นหน่วยงานในการสืบสวนและปราบปรามผู้กระทำความผิดในการลักลอบค้าสัตว์ป่าฯ ที่ผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นความร่วมมือกันในระดับสากลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ INTERPOL ดำเนินกระบวนการสืบสวนและติดตามคดีเกี่ยวกับการลักลอบค้าสัตว์ป่าฯ ในหลายประเทศ ซึ่งพบว่า การค้าสัตว์ป่าเป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมที่มีความซับซ้อนและมีเครือข่ายอยู่ทั่วโลก

ผู้บรรยายระบุถึงแรงจูงใจในการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า ดังนี้

๑) มีความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีน้อย

๒) ไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายไม่มีความพร้อมในการดำเนินงาน

๓) การขาดความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

๔) การขาดประสิทธิภาพของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย

๕) ความยากจน

๖) ความต้องการสินค้าที่เพิ่มมากขึ้น เช่น คดีที่เกี่ยวข้องกับไม้พะยูง ซึ่งคิดเป็น ๓๔ เปอร์เซ็นของอาชญากรรมสิ่งแวดล้อม และมีมูลค่าถึง ๑๕๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐต่อปีและเติบโต ๕ - ๗ เปอร์เซ็นต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่มักใช้ธุรกิจที่ถูกกฎหมายบังหน้าในการกระทำความผิด และพบในประเทศที่กำลังพัฒนา

ในหลายคดีได้รับความร่วมมือจาก NGO และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินคดีกับกลุ่มบุคคลผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ การค้าตามบัญชีไซเตสนั้น บางกรณีสามารถทำได้แต่ต้องได้รับเอกสารรับรองและเอกสารอนุญาตจากไซเตสเสียก่อน แต่จากการสืบสวนของ INTERPOL พบว่า จะมีการปลอมแปลงเอกสารหรือแจ้งข้อมูลเท็จในการขนส่งสินค้า หรือปะปนชิ้นส่วนหรือสัตว์ป่าไปกับสินค้าที่ถูกกฎหมายเพื่อเป็นการอำพรางการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ ประกอบกับประเทศซึ่งเป็นแหล่งของการค้าสัตว์ป่าจะไม่มีงบประมาณหรือระบบการตรวจสอบของรัฐที่ทันสมัยทำให้ยากต่อการดำเนินการกับผู้กระทำความผิด

สำนักงาน...

สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC)

UNODC ได้กล่าวถึงเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals (SDGs)) ที่ได้รับความเห็นชอบในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ (The 70th session of the United Nations General Assembly) เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งจะครอบคลุมระยะเวลา ๑๕ ปี (เดือนกันยายน ๒๕๕๘ – สิงหาคม ๒๕๗๓) และมีเป้าหมายในการพัฒนาทั้งสิ้น ๑๗ หัวข้อ ซึ่งมี ๓ หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการค้าสัตว์ป่าและการรุกล้ำผืนป่าอนุรักษ์ ได้แก่ ข้อที่ ๑๔ Life below water ซึ่งกล่าวถึงสัตว์น้ำ ข้อที่ ๑๕ Life on land กล่าวถึงพื้นที่ป่า และข้อที่ ๑๖ Peace justice and strong institutions ซึ่งกล่าวถึงการบังคับใช้กฎหมายเพื่อสังคมที่สงบสุขและที่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำทางสังคมและความยากจน ซึ่งจูงใจให้คนในพื้นที่กระทำความผิด เนื่องจากปัญหาทางการเงินของคนในพื้นที่ (Goal 1)

ปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๖๓) นับเป็นปีที่ ๕ หลังจากที่ประชุมมีมติอนุมัติแผนฯ และมีแนวโน้มการพัฒนามากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากยังเหลือเวลาอีก ๑๐ ปี ผู้บรรยายยังมีความกังวลว่าจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากยังคงมีความต้องการที่จะบริโภคและครอบครองผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการค้าสัตว์ป่าจากทวีปเอเชียเป็นอย่างมาก เช่น นอแรดและงาช้าง ซึ่งจะส่งผลให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับสัตว์ป่าอย่างเห็นได้ชัด แต่ในขณะเดียวกันก็มีการปราบปรามเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง ทำให้ราคาของผลิตภัณฑ์พุ่งสูงขึ้น ส่งผลให้มีจำนวนเงินหมุนเวียนในระบบเพิ่มมากขึ้น

ผู้บรรยายได้กล่าวถึงมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกป่าไม้และการค้าสัตว์ป่า มี ๓ ช่องทาง ดังนี้

๑) ความร่วมมือกับรัฐบาลท้องถิ่นและองค์กรไม่แสวงหากำไรในการร่างกฎหมายควบคุมการรุกล้ำพื้นที่อนุรักษ์และล่าสัตว์ป่า

๒) การส่งเสริมและสนับสนุนผู้บังคับใช้กฎหมายในการดำเนินการอย่างจริงจัง

๓) การติดตามสถานการณ์เพื่อประเมินและปรับปรุงมาตรการ เพื่อให้เท่าทันต่อการหลบหลีกของผู้กระทำความผิด เช่น เส้นทางที่ขบวนการลักลอบค้าสัตว์ป่าใช้ในการหลีกเลี่ยงการตรวจสอบ โดยยกตัวอย่างสาธารณรัฐฟิลิปปินส์หรือสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่มีการลักลอบและนำเข้าสัตว์ป่าที่จะใช้ประเทศมาเลเซียเป็นทางผ่านเพื่อส่งของไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดของจำนวนเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ และการทุจริต ทำให้ประเทศมาเลเซียกลายเป็นศูนย์กลางของอาชญากรรมการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า

โดยผู้บรรยายเน้นย้ำว่าการแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นนี้ ควรแก้ไขให้ตรงจุด อยากให้มุ่งเน้นไปที่นายทุนซึ่งเป็นผู้สนับสนุนเงินทุนให้กับผู้กระทำผิดและถือเป็นการฟอกเงินด้วย ซึ่งมักมีความเชื่อมโยงกับขบวนการลักลอบค้ายาเสพติด ซึ่งทาง UNODC กำลังติดตามเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

องค์กร...

องค์กรไม่แสวงหากำไร (NGO)

เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในแต่ละประเทศ เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้รับความสะดวกมากขึ้นในการรวบรวมพยานหลักฐานในการปราบปรามผู้กระทำความผิด และมีส่วนสำคัญในการประสานความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมายกับหน่วยงานต่างๆ ในระดับสากล

นอกจากนี้ มีการนำเสนอการดำเนินการสืบสวนสอบสวนทางการเงินจากผู้แทนจากหน่วยข่าวกรองทางการเงินของประเทศในภูมิภาคเอเชีย (สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐอินเดีย ราชอาณาจักรกัมพูชา และประเทศไทย) ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนวิธีการในการทำงานเพื่อสืบหาเส้นทางการเงินและปัญหาในการติดตามเส้นทางการเงิน และการขยายผลเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้าสัตว์ป่า

๑) ผู้แทนจากสาธารณรัฐอินโดนีเซีย นำเสนอการสืบสวนทางการเงิน จำนวน ๒ คดี เป็นกรณีการสืบสวนทางการเงินบุคคลสัญชาติออสเตรเลียซึ่งลักลอบค้าสัตว์เลื้อยคลาน โดยพบความเชื่อมโยงของบุคคลในประเทศอินโดนีเซียผ่านรายงานการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ และกรณีชาวอินโดนีเซียลักลอบขนสัตว์ป่าจากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ซึ่งกรณีดังกล่าวหน่วยงานได้ร่วมมือกับสำนักงาน ปปง. ในการสืบสวนสอบสวนเส้นทางการเงิน โดยได้รับข้อมูลรายงานการทำธุรกรรมจากธนาคาร (ฐานข้อมูลของธนาคาร) ทำให้ทราบว่าเป็นการทำธุรกรรมเกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่า

๒) ผู้แทนจากประเทศมาเลเซีย นำเสนอการสืบสวนทางการเงินกรณีการลักลอบค้าตัวนิ่ม ซึ่งมีสาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นประเทศต้นทาง ใช้การขนส่งโดยรถโดยสารปรับอากาศผ่านชายแดนประเทศมาเลเซีย และประเทศไทย ไปยังประเทศปลายทาง ได้แก่ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งนี้ พบว่า กลุ่มค้าสัตว์ป่าอาศัยช่องว่างทางกฎหมายในการกระทำความผิดผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งปัจจุบันกฎหมายของประเทศมาเลเซียยังไม่ครอบคลุม อย่างไรก็ตามอยู่ระหว่างการแก้ไขกฎหมายในเรื่องดังกล่าว

๓) ผู้แทนจากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม นำเสนอการสืบสวนทางการเงินกรณีการลักลอบค้างาช้าง นอแรด ตัวนิ่ม และอวัยวะของเสือ ซึ่งถูกส่งไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรเวียดนามเป็นหน่วยงานที่ตรวจยึดได้ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ

๔) ผู้แทนจากสาธารณรัฐอินเดีย นำเสนอเรื่อง การจับกุมและดำเนินคดีกับโรงงานผลิตแปรงทาสีสำหรับงานศิลปะและงานช่างซึ่งทำจากขนสัตว์ประเภทพังพอน (Mongoose) ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายคุ้มครองของสาธารณรัฐอินเดีย เจ้าหน้าที่สามารถตรวจยึดของกลางในคดีไว้ได้จำนวนมาก และหน่วยข่าวกรองทางการเงินของประเทศอินเดียได้ทำการสืบสวนทางการเงินและพบกลุ่มบุคคลซึ่งลักลอบค้าสัตว์ป่าซึ่งร่วมกันกระทำความผิดหลายคนและได้มีการดำเนินการกับทรัพย์สินของกลุ่มบุคคลดังกล่าว

๕) ผู้แทน...

๕) ผู้แทนจากราชอาณาจักรกัมพูชา นำเสนอบทบาทและหน้าที่ของหน่วยข่าวกรองทางการเงินกัมพูชาและการเผยแพร่ข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของกลุ่มผู้กระทำความผิด จากสถิติการกระทำผิดดังกล่าว จะมีปลายทาง ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งทำให้ยากต่อการติดตามและเฝ้าระวัง เนื่องจากความยาวของเขตแดนทางธรรมชาติของประเทศ และปัญหาด้านการทุจริตของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายทั้งในระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ อย่างไรก็ตาม ปัญหาดังกล่าวอยู่ระหว่างการแก้ไข นอกจากนี้ หน่วยงานไม่สามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการลักลอบค้าสัตว์ป่าหรือพันธุ์พืชได้มากนัก เนื่องจากกฎหมายยังไม่ครอบคลุมในเรื่องดังกล่าว พร้อมนี้ได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการดำเนินการอย่างเร่งด่วน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงลึกระหว่างประเทศ ซึ่งยากต่อการดำเนินการเนื่องจากราชอาณาจักรกัมพูชามีพรมแดนติดกับสปป. ลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เนื่องจากทั้งสองประเทศนี้ยังไม่ได้สมาชิกของกลุ่ม EGMONT จึงไม่สามารถใช้ช่องทางนี้ในการประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันผ่านระบบ ESW

๖) ผู้แทนจากประเทศไทย ได้แก่ ผู้แทนสำนักงาน ปปง. กรมศุลกากรและกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ผิดกฎหมาย

ผู้แทนสำนักงาน ปปง. กล่าวถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ปปง. ที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบค้าสัตว์ป่าข้ามชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษที่ให้อำนาจหน้าที่โดยเฉพาะในเรื่องการยึด/อายัดทรัพย์สิน นอกจากนี้ หน่วยงานยังมีบทบาทในฐานะหน่วยข่าวกรองทางเงินของประเทศไทย ซึ่งมีหน้าที่หลักในการตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูลธุรกรรมทางการเงิน รวมทั้งการสืบสวนสอบสวนทางการเงินเพื่อใช้ในการสนับสนุนการทำงานของหน่วยบังคับใช้กฎหมายโดยยกตัวอย่างคดีที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดซึ่งเป็นองค์กรอาชญากรรมที่มีเครือข่ายขนาดใหญ่ โดยการเปิดสวนสัตว์เพื่อใช้เป็นธุรกิจบังหน้า โดยเป็นการปฏิบัติงานที่สามารถขยายผลเพื่อดำเนินคดีกับผู้ร่วมกระทำความผิดรายอื่นได้เป็นจำนวนมาก

ผู้แทนกรมศุลกากร กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในการตรวจสอบ ตรวจยึดสินค้าที่เป็นสัตว์ป่าหรือชิ้นส่วนของสัตว์ป่าที่ลักลอบนำเข้ามาและออกไปจากประเทศไทย โดยส่วนใหญ่การลักลอบค้าสัตว์ป่ามักจะมีรูปแบบหรือแนวทางการขนส่งที่คล้ายกัน เนื่องจากประเทศไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศทางผ่านในการกระทำความผิด โดยส่วนใหญ่ผลิตภัณฑ์หรือชิ้นส่วนอวัยวะต่างๆ จะถูกแปรสภาพก่อนที่จะถูกส่งไปยังประเทศปลายทาง จึงทำให้ยากต่อการตรวจสอบ และบางครั้งมีการปลอมแปลงใบอนุญาตด้วย เช่น ประเทศต้นทางอยู่ในทวีปแอฟริกา หรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะผ่านประเทศไทยเพื่อส่งไปยังสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์หรือสาธารณรัฐประชาชนจีน

การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดจะดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ซึ่งจะเป็นความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน ปปง. กรมสอบสวนคดีพิเศษและกรมป่าไม้

รวมถึง...

รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หากเป็นคดีระหว่างประเทศ จะประสานความร่วมมือกับ INTERPOL สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจากประเทศต่าง ๆ เช่น สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย สปป. ลาว กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ EGMONT และ NGO เช่น UNODC ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการแจ้งเตือนและเฝ้าระวังถึงรูปแบบการลักลอบขนส่งสินค้าผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตรวจสอบ เนื่องจากขบวนการลักลอบค้าสัตว์ป่า มักมีรูปแบบการขนส่งเฉพาะในแต่ละเส้นทาง โดยจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่เมื่อถูกตรวจสอบหรือจับกุม ดังนั้น รูปแบบการกระทำผิดจะซับซ้อนขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างทักษะในการตรวจสอบเรื่องดังกล่าวให้กับเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรอย่างต่อเนื่อง

ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช นำเสนอว่าการลักลอบกระทำความผิดมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากต้องการหลีกเลี่ยงการจับกุมและถูกตรวจสอบจากผู้บังคับใช้กฎหมาย รวมถึงการฟอกเงินที่ได้จากการกระทำความผิด

การลักลอบกระทำความผิดจะมี ๒ เรื่อง คือ ๑. ผลิตภัณฑ์จากไม้พะยูง (Rosewood) ซึ่งเป็นต้นไม้ในบัญชีที่ควบคุม (ห้ามตัด แปรรูป หรือจำหน่าย) ซึ่งปลายทางของไม้พะยูงที่ถูกและยังไม่ได้ถูกแปรรูปจะถูกส่งไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ๒. ตัวนิ่ม (Pangolin) โดยประเทศไทยจะเป็นทางผ่านในการส่งสินค้าจากประเทศมาเลเซียให้สาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พร้อมนี้ ได้ยกตัวอย่างผลงานความร่วมมือในการจับกุมการขนส่งตัวนิ่มครั้งใหญ่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีน้ำหนักถึง ๓ ตัน จาก สปป.ลาว โดยเป็นความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานในประเทศ เพื่อขยายผลจากการจับกุมการลักลอบปลอมใบอนุญาตจนสืบสวนไปถึงการตรวจจับและยึดของกลางได้ในที่สุด

การประชุมดังกล่าวได้มีการแบ่งกลุ่มเพื่อร่วมวิเคราะห์กรณีศึกษาตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการกับกรณีศึกษาร่วมกัน โดยเป็นการระดมความเห็นภายในกลุ่มย่อยและมีการนำเสนอการแก้ปัญหาของกลุ่มเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดและวิธีการในการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญในการประชุมดังกล่าวนั้น เป็นประเด็นการทำงานเพื่อประสานความร่วมมือกันทั้งในระดับทวิภาคี และในระดับสากลเพื่อยกระดับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกๆ ประเทศ เนื่องจากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบไปทั่วโลก โดยเฉพาะความร่วมมือขององค์กรไม่แสวงหากำไร (NGO) ซึ่งอาจมีข้อมูลที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ในประเทศนั้นๆ

ท้ายสุดของการประชุมฯ ได้มีการอภิปรายเรื่อง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองทางการเงิน เนื่องจากหน่วยข่าวกรองทางการเงินของแต่ละประเทศมีกฎหมายด้านการเข้าถึงและการคำนึงถึงปัญหาด้านข่าวกรองที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นข้อจำกัดด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ สืบเนื่องจากการนำเสนอของผู้แทนจากราชอาณาจักรกัมพูชา ทำให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายจำเป็นต้องรับข้อมูลข่าวกรองผ่านทาง NGO ทำให้

ในหลายคดี...

ในหลายคดีไม่สามารถใช้ในการดำเนินคดีได้ เนื่องจากไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามกฎหมาย ซึ่งทาง INTERPOL ได้เสนอตัวเพื่อเป็นคนกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านโครงการ Operation Thunderstorm ที่มีหน้าที่กำกับดูแลด้านการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่าโดยตรง ซึ่งมีสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่าง ๑๙๔ ประเทศสมาชิก โดยจะช่วยแก้ไขปัญหาดังที่กล่าวมานี้ อีกทั้งจะเป็นทางเลือกให้กับหน่วยข่าวกรองทางการเงินของแต่ละประเทศในการส่งคำร้องเพื่อขอข้อมูลไปยังหน่วยงานในสังกัดของประเทศสมาชิกขององค์การตำรวจสากลได้
